

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΡΙΤΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. *Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.*

- α.** Η μεγάλη εξειδίκευση των ανθρώπων σε μια δραστηριότητα που συχνά είναι πολύ περιορισμένη, μετατρέπει την εργασία σε ανιαρή απασχόληση.
- β.** Οι ανάγκες ως σύνολο δεν είναι απεριόριστες και καθεμία ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.
- γ.** Με σταθερή τη ζήτηση, όταν μειώνεται η προσφορά, αυξάνεται η τιμή ισορροπίας, ενώ η ποσότητα ισορροπίας μειώνεται.
- δ.** Ο αριθμός των επιχειρήσεων, ως παράγοντας επηρεασμού της προσφοράς, αφορά αποκλειστικά την ατομική καμπύλη προσφοράς.
- ε.** Η έννοια της αγοράς περιορίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο.

Μονάδες 15

*Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και, δίπλα του, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.*

- A2.** Η εισοδηματική ελαστικότητα ενός αγαθού είναι -2 , όταν:
- α.** αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών κατά 10% προκαλεί αύξηση της ζήτησης κατά 20%
 - β.** μείωση του εισοδήματος κατά 5% προκαλεί αύξηση της ζήτησης κατά 10%
 - γ.** μείωση του εισοδήματος κατά 12% προκαλεί αύξηση της ζήτησης κατά 6%
 - δ.** αύξηση του εισοδήματος κατά 10% προκαλεί μείωση της ζήτησης κατά 5%.

Μονάδες 5

- A3.** Ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης αρχίζει να λειτουργεί, όταν:
- α.** το μέσο προϊόν είναι ίσο με το οριακό προϊόν
 - β.** το συνολικό προϊόν γίνεται μέγιστο
 - γ.** το οριακό προϊόν γίνεται αρνητικό
 - δ.** το οριακό προϊόν αρχίζει να μειώνεται.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης:

- α. να περιγράψετε τις προτιμήσεις των καταναλωτών (μονάδες 5)
- β. να περιγράψετε τις τιμές των άλλων αγαθών (μονάδες 12) και να κατασκευάσετε τα αντίστοιχα διαγράμματα (μονάδες 8).

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά την παραγωγή και το κόστος παραγωγής μιας επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο λειτουργίας της (δεν απαιτείται η αντιγραφή του πίνακα στο τετράδιό σας):

Προϊόν (Q)	Μεταβλητό κόστος (VC)	Μέσο μεταβλητό κόστος (AVC)	Οριακό κόστος (MC)
0	0	—	—
20	200	10	10
60	480	8	7
150	750	5	3
180	900	5	5
200	1200	6	15
210	1500	7,15	30

Γ1. Να κατασκευάσετε τον πίνακα προσφοράς της επιχείρησης.

Μονάδες 4

Γ2. Να υπολογίσετε διαδοχικά την ελαστικότητα της προσφοράς καθώς αυξάνεται η τιμή. Να χαρακτηρίσετε την προσφορά με βάση την τιμή της ελαστικότητας (δεν απαιτείται η μετατροπή των κλασμάτων σε δεκαδικούς αριθμούς).

Μονάδες 5

Γ3. Επιπλέον των δεδομένων του παραπάνω πίνακα, η επιχείρηση, κατά την ίδια χρονική περίοδο, δαπανά για ενοίκιο 150 χρηματικές μονάδες και για ασφάλιστρα 50 χρηματικές μονάδες. Όταν η επιχείρηση παράγει 200 μονάδες προϊόντος, να υπολογίσετε:

- α. το μέσο συνολικό κόστος (ATC) (μονάδες 6)
- β. το μέσο σταθερό κόστος (AFC) (μονάδες 2).

Μονάδες 8

- Γ4.** Αν η επιχείρηση παράγει 210 μονάδες προϊόντος και θέλει να μειώσει το κόστος της κατά 420 χρηματικές μονάδες, να υπολογίσετε πόσες μονάδες πρέπει να μειώσει το παραγόμενο προϊόν της.

Μονάδες 8

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Οι συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς στην αγορά ενός γεωργικού προϊόντος είναι $Q_D=400-10P$ και $Q_S=100+10P$ αντίστοιχα, όπου Q_D η ζητούμενη ποσότητα, Q_S η προσφερόμενη ποσότητα και P η τιμή.

- Δ1.** Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας της αγοράς του αγαθού.

Μονάδες 4

- Δ2.** Το κράτος, προκειμένου να προστατέψει το εισόδημα των αγροτών, επιβάλλει κατώτατη τιμή πώλησης του αγαθού $P_K=20$ χρηματικές μονάδες. Να υπολογίσετε:

α. το πλεόνασμα που δημιουργείται στην αγορά από την επιβολή της κατώτατης τιμής (μονάδες 3)

β. τα συνολικά έσοδα των αγροτών, όταν το κράτος αγοράσει το πλεόνασμα στην κατώτατη τιμή P_K (μονάδες 3)

γ. την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού από την αγορά του πλεονάσματος (μονάδες 3).

Μονάδες 9

- Δ3.** Να υπολογίσετε το χρηματικό όφελος των αγροτών, μετά την επιβολή της κατώτατης τιμής P_K .

Μονάδες 6

- Δ4.** Αν το κράτος με την κατάλληλη πολιτική επηρεάσει τους αγρότες που παράγουν το προϊόν και η συνάρτηση προσφοράς γίνει $Q'_S=60+10P$, να υπολογίσετε τη μεταβολή της κρατικής επιβάρυνσης στην ίδια κατώτατη τιμή $P_K=20$ χρηματικές μονάδες.

Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** α) Σ
β) Λ
γ) Σ
δ) Λ
ε) Λ

A2. β.

A3. δ.

ΘΕΜΑ Β

- B1.** α. Σελίδα 34 από το Σχολικό Βιβλίο.
β. Σελίδες 35-36 από το Σχολικό Βιβλίο.

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Έχουμε $P = \uparrow MC \geq AVC$. Ο πίνακας προσφορά θα είναι:

	P	Q_s
A	5	180
B	15	200
Γ	30	210

Γ2. Έχουμε: $E_{s_{A \rightarrow B}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A}{Q_A} = \frac{200-180}{15-5} \cdot \frac{5}{180} = \frac{20}{10} \cdot \frac{5}{180} = \frac{10}{180} = \frac{1}{18} = 0,05.$

Δηλαδή $E_s < 1$, είναι ανελαστική προσφορά.

Ακόμα: $E_{s_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_B}{Q_B} = \frac{210-200}{30-15} \cdot \frac{15}{200} = \frac{10}{15} \cdot \frac{15}{200} = \frac{15}{300} = \frac{1}{20} = 0,05.$

Δηλαδή $E_s < 1$, είναι ανελαστική προσφορά.

Γ3. Είναι $FC = \text{Ενοίκιο} + \text{Ασφάλιστρα} = 150 + 50 = 200.$

Για $Q=200$, $TC = FC + VC = 200 + 1200 = 1400.$

Άρα $AFC = \frac{FC}{Q} = \frac{200}{200} = 1$, $ATC = \frac{TC}{Q} = \frac{1400}{200} = 7.$

Οπότε:

Q	FC	VC	TC	AFC	ATC
200	200	1200	1400	1	7

Γ4. Είναι $VC' = 1500 - 420 = 1080$.

Έχουμε

Q	VC	MC
180	900	
Q;	1080	15
200	1200	

$$MC = 15 \Rightarrow 15 = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} \Rightarrow 15 = \frac{1080 - 900}{Q - 180} = 15 \Rightarrow \frac{180}{Q - 180} = 15 \Rightarrow 180 = 15(Q - 180) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 180 = 15Q - 2700 \Rightarrow 15Q = 2880 \Rightarrow Q = 192.$$

Επομένως προκύπτει ότι η επιχείρηση θα μειώσει το παραγόμενο προϊόν της κατά $\Delta Q = 210 - 192 = 18$ μονάδες προϊόντος.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Είναι $Q_D - Q_S \Rightarrow 400 - 10P = 100 + 10P \Rightarrow 300 = 20P \Rightarrow P = \frac{300}{20} = 15$, είναι η τιμή ισορροπίας.

Για $P = 15$ έχουμε:

$$\left. \begin{aligned} Q_D &= 400 - 10 \cdot 15 = 400 - 150 = 250 \\ Q_S &= 100 + 10 \cdot 15 = 100 + 150 = 250 \end{aligned} \right\}$$

Οπότε η ποσότητα ισορροπίας είναι 250 μονάδες.

Δ2. Για $P_K = 20$ έχουμε

$$\alpha. \left. \begin{array}{l} Q_D = 400 - 10 \cdot 20 = 400 - 200 = 200 \\ Q_S = 100 + 10 \cdot 20 = 100 + 200 = 300 \end{array} \right\} \Rightarrow Q_S - Q_D = 100 \text{ μονάδες πλεονάσμα} \quad Q_S > Q_D$$

β. $\Sigma E = P_K \cdot Q_S = 20 \cdot 300 = 6000$ χρηματικές μονάδες.

γ. $\text{Ε.Κ.Π.} = P_K \cdot (Q_S - Q_D) = 20 \cdot 100 = 2000$ χρηματικές μονάδες.

$$\Delta 3. \left. \begin{array}{l} \Sigma E_{\text{APX}} = P_0 \cdot Q_0 = 15 \cdot 250 = 3750 \\ \Sigma E_{\text{TEΛ}} = P_K \cdot Q_S = 20 \cdot 300 = 6000 \end{array} \right\}.$$

Άρα Μεταβολή Συνολικών Εσόδων = $6000 - 3750 = 2250$.

$$\Delta 4. \left. \begin{array}{l} Q'_S = 60 + 10P \\ P_K = 20 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} Q'_S = 60 + 10 \cdot 20 = 60 + 200 = 260 \\ Q_D = 200 \end{array} \right\}$$

$\text{Ε.Κ.Π.} = 20 \cdot (260 - 200) = 20 \cdot 60 = 1200$.

Άρα: Μεταβ.Κρ.Επιβ. = $1200 - 2000 = -800$ χρηματικές μονάδες.